

UVOD

„Bilo bi sjajno kada bi mogli izbaciti upotrebu vojne sile iz međunarodnih odnosa, ali svijet nije savršen. Oni koji su odgovorni za mir, ne mogu si dozvoliti čisti idealizam. Moraju se suočiti sa dvojakostima i prilagodbama i shvatiti da se veliki ciljevi mogu postići jedino nesavršenim koracima. Niti jedna strana nema monopol na moralnost.“

Vrlo je malo oblasti političkog djelovanja u svijetu koje su oduvijek bile prekrivene nekim velom elitizma i predstavljale tabu za običnu političku nomenklaturu, ali i za širu javnost, koliko je to bila diplomatija. Otuda i svojevrsna mistifikacija u pogledu sadržaja, ciljeva i stvarne uloge diplomatije, ali i poseban interes za djelatnost koja se odvijala „iza zavjese“ i kojom su se bavili samo „posebno odabrani“. Analize diplomatskog djelovanja rađene su rijetko i to samo za zatvorene političke krugove, bez transparentnosti i mogućnosti uticaja širih društvenih slojeva na konstituisanje vanjskopolitičkih procesa uopšte, a unutar toga posebno diplomatije.

Određena neshvatanja i nerazumijevanja prate diplomatiju od prvih njenih početaka. Francuski pisac Guillaume François Le Trosne je krajem XVIII vijeka diplomatiju okarakterisao kao opskurnu vještinu koja u sebi skriva izdaju. Josif Staljin, koga Kissinger naziva Richelieu-om modernih vremena (opravdano ili ne), objašnjavajući svoje shvatanje diplomatije tvrdio je da je govoriti o poštenoj diplomatiji isto kao pričati o suhoj vodi. Britanski autor Sir William Hayter, mada i sam diplomata, kritikovao je ispraznost diplomatskih aktivnosti i suvišnost mnogih diplomatskih poteza. Međutim, diplomatija je nešto bez čega se ne može i bez čega je nemoguće zamisliti razvijanje međusobnih odnosa.

Osnovno pitanje kojim se bavi ovaj rad je: Šta je, ustvari, cilj diplomatije i koje su njene osnovne zadaće? Osim toga postavlja se i pitanje na koji to način i kojim sredstvima diplomatija pomaže promociji države u svijetu i očuvanju svjetskog mira?

Za početak, diplomatija prvenstveno ima za cilj da na najbolji način uspostavi, nadograđuje i jača saradnju sa diplomatijama drugih zemalja. U protokolarnoj komunikaciji

saopštava stavove svoje zemlje, ali pored toga, diplomatija ima i interes da stavove svoje države ili organizacije koju predstavlja saopšti posredstvom medija u neposrednoj komunikaciji s javnoću. Glavni cilj je ostvarivanje zadaća koje postavljaju organi državne vlasti, a putem njih grupa koja drži vlast u svojim rukama. Ciljevi te politike ogledaju se u vanjskoj politici država, a diplomatija je instrument kojim se ostvaruje ta politika. To je osnovna funkcija diplomatije koja, kao državna djelatnost, na području vanjske politike podrazumijeva i specifičnost metoda te aparat koji obavlja te djelatnosti. Po sadržaju i normi međunarodnim odnosima na raspolaganju su različita sredstva i svaka država, međunarodna organizacija, pokret ili grupa nastoji upotrijebiti najefikasnija sredstva u ostvarenju svojih ciljeva, što je u ovom slučaju diplomatija. Diplomacija ima mogućnost efikasnog prezentiranja države u svijetu te može bitno doprinijeti jačanju i podizanju njenog ugleda. „Mlade“ države i njihove diplomatske službe moraju voditi računa o tome te pokušati da kroz različite oblike diplomatske saradnje i komuniciranja ostvare i unaprijede svoj ugled i saradnju u međunarodnim okvirima.

Između ostalog, posebna poglavlja posvećena su pregovaranju i pregovorima, koji ukoliko su primijenjeni u pravo vrijeme predstavljaju vrlo efikasan metod za rješavanje konflikata te preventivnoj diplomatiji, kao značajnom faktoru modernih međunarodnih odnosa.

Jedno od bitnih pitanja svakako je i diplomatija Bosne i Hercegovine odnosno: Gdje se trenutno nalazi diplomatija Bosne i Hercegovine, kakvim kapacitima raspolaže i da li je i kako moguće raspoložive kapacitete iskoristiti u svrhu promocije države?

Poput sličnih djelatnosti u kojima nastupaju države i za diplomatiju postoji čitav niz različitih definicija. U zavisnosti od potreba kao i želje da se tačnije odredi diplomatija, možda je u početnom izlaganju najbolje utvrditi da je to određeni oblik državne djelatnosti usmjeren na odnose s drugim zemljama i međunarodnim sudionicima.